

امیر قطر با پرونده ایران وارد جده شد؛

دوحه؛ کاتالیست آشتی تهران-ریاض

محبوبه ولی

«امیر قطر با پرونده ایران وارد جده شد» و این نمونه‌ای موفق از سیاستی است که ایران و قطر طی سال‌های گذشته درباره یکدیگر در پیش گرفتند. ژوئن ۲۰۱۷، عربستان به همراه امارات، مصر و بحرین، تحریم و فشارهای سنگین بر دوحه را کلید زدند. به دنبال این چهار کشور با فشار سعودی، لیبی، یمن، مالدیو، سنگال، موریتانی، چاد، کومور، نیجرو و گابن هم رابطه خود با قطر را قطع کردند. اردن هم در ششم ژوئن همان سال اعلام کرد که سطح مناسبات دیپلماتیک خود را با قطر کاهش می‌دهد.

کشور کوچک و ثروتمند قطر تنها مرز خاکی خود را با عربستان دارد و دو کشور در طول تاریخ منازعات مرزی و ژئوپلیتیکی بسیار داشته‌اند. گذشته از ریاض، ابوظبی هم نسبت به اراضی جنوب شرقی قطر ادعاهایی دارد. این

اختلافات مرزی به انضمام دعوای سیاسی، منجر به این شد که در نهایت عربستان با تشکیل ائتلافی، بکوشد تا قطر را در منطقه دچار انزوا کند.

عربستان به همراه سه متحد خود، ۱۳ شرط برای قطر تعیین کردند که یکی از اساسی‌ترین آنها تعطیل کردن سفارت ایران در دوحه و همچنین سایر کنسولگری‌های ایران در دیگر نقاط قطر بود. همکاری نظامی میان ایران و قطر نیز باید پایان می‌پذیرفت.

قطر زیر بار قطع رابطه با ایران نرفت

برای عربستان که آن زمان علم‌عناد با ایران را بیش از هر وقت دیگری افراشته بود، قطع رابطه دوحه با تهران اهمیت بسیار داشت؛ قطر اما زیر بار این شروط نرفت و حالا چهار سال پس از آن شرط و شروطها، امیر آن در شرایطی وارد عربستان شده که نه تنها ریاض آغوش خود را به سوی دوحه باز کرده، بلکه دست دوستی به سوی تهران نیز دراز کرده‌است.

گرچه همگی اینها بیش از هر چیز

نتیجه تغییر و تحولات در صحنه سیاسی آمریکا، کنار رفتن دونالد ترامپ و آمدن جو بایدن است؛ اما به هر حال حفظ روابط ایران و قطر طی چهار سال گذشته نیز سهم بسزایی در رویکرد تازه عربستان سعودی دارد. در تمام چهار ساله که قطر تحت تحریم کشورهای عربی منطقه بود، ایران از آن حمایت کرد. تحریم کنندگان مرزهای زمینی و هوایی و دریایی خود را به روی قطر بستند، اما ایران تمامی مرزهای خود را به سوی آن گشود. پنج فروند هواپیما حامل مواد غذایی به قطر فرستاده است. سه بندر بوشهر، بندر عباس و بندر لنگه نیز در اختیار قطر قرار گرفت و پروازهای شرکت هواپیمایی قطر به اروپا از طریق آسمان ایران انجام شد.

حتی رسانه‌های آمریکایی اعلام کردند که قطر سلالته میلیون‌ها دلار به ایران پرداخت می‌کند تا هواپیماهای قطری از حریم هوایی ایران عبور کنند، چراکه کشورهای ائتلاف چهار جانبه عربی با تحریم

چیز را محاصره کردند، دارو و غذا را محاصره کردند تنها راه ما برای تامین غذا و دارو برای مردمان از طریق ایران بود.»

صلح در اوج ناامیدی

در نهایت زمستان پارسال محمد بن سلمان، ولیعهد پادشاهی عربستان ناامید از چهار سال تحریم و در حالی که با رفتن ترامپ دیگر پشتش به کاخ سفید گرم نبود، تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر را در شهر العلیای عربستان در آغوش گرفت و به قطع رابطه با قطر پایان داد.

آن زمان برخی تحلیلگران این دوستی را پشت کردن دوحه به تهران قلمداد کردند. قطر اما چنین تحلیل‌هایی را با قطعیت رد و تأکید کرد عادی شدن رابطه با عربستان نه تنها به معنی تغییر در رابطه با تهران نیست، بلکه قطر آماده میانجی‌گیری میان دو کشور است.

طی هفته‌های اخیر با پالس‌های مثبتی که ریاض برای تهران می‌فرستد و اخبار مذاکرات هیأت‌های ایرانی و عربستانی در بغداد؛ قطر بار دیگر موضوع میانجی‌گری خود را مطرح کرده‌است.

از این رو به نظر می‌رسد هم‌زمان که محمد الکاظمی در عراق می‌کوشد با آشتی دادن تهران و ریاض هم صلح را در منطقه برقرار کند و هم بر اعتبار و وجهه سیاسی خود بیفزاید؛ قطر نیز در تلاش است تا هر چه زودتر روابط میان ایران و عربستان عادی شود.

دوحه و بغداد؛ مشوقان آشتی

اوایل هفته پس از آنکه بن سلمان، ولیعهد سعودی از مواضع تند خود علیه ایران عقب‌نشست و ابراز امیدواری کرد که کشورش رابطه خوبی با ایران داشته باشد، محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، وزیر خارجه قطر گفت: «از هر گونه گفت‌وگو، تلاش و روحیه مثبتی که به روابط بین ایران و کشورهای حوزه خلیج (فارس) به ویژه عربستان باز گردد، استقبال و از این تلاش‌ها حمایت می‌کنیم و معتقدیم که گفت‌وگو گامی سازنده در مسیر ثبات منطقه است.»

گزارش‌ها حاکی است که در سفر امیر قطر به عربستان، ایران یکی از موضوعات اصلی است و قطر با توجه به مناسباتی که در چهار سال تحریم با ایران داشته، در گفت‌وگو با مقامات سعودی آنان را تشویق به توافق با ایران خواهد کرد

در همین راستا، گزارش‌ها حاکی است که در سفر امیر قطر به عربستان، ایران یکی از موضوعات اصلی است. شیخ تمیم بن حمد آل ثانی به دعوت سلمان بن عبدالعزیز، پادشاه سعودی به عربستان رفته‌است. شاهزاده فیصل بن فرحان، وزیر امور خارجه عربستان هشتم ماه جاری به دوحه رفت و این پیام دعوت را تسلیم شیخ تمیم کرد. به باور کارشناسان این دعوت و سفر به معنای تقویت بیشتر رابطه‌ای است که دو کشور با یکدیگر آغاز کرده‌اند و قطر با توجه به مناسباتی که در چهار سال تحریم با ایران داشته، در گفت‌وگو با مقامات سعودی آنان را تشویق به توافق با ایران خواهد کرد.

در واقع با اظهاراتی که از سوی ریاض به گوش می‌رسد، مقدمات رفع اختلافات میان ایران و عربستان فراهم شده و کشوری چون قطر که روابط خوبی با ایران دارد و اکنون نیز مشغول رایزنی‌های سیاسی در بالاترین سطح خود در ریاض است، می‌تواند اندک مانع موجود در این مسیر تسهیل‌گر دیگر این گفت‌وگوهاست.

نکته مهم در این میان اما توجه به این امر است که سیاست‌های درست منطقه‌ای مانند آنچه قطر و ایران در خصوص یکدیگر اتخاذ کردند، چگونه می‌تواند در بزنگاه‌های حساس به کمک سیاست خارجی و منافع ملی بیاید و منجر به شکل‌گیری صلح شود.

روی موج کوتاه

الکاظمی:

ایرانی‌ها ثابت کردند که از دولت عراق حمایت می‌کنند

مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر عراق در گفت‌وگو با شبکه الجزیره تأکید کرد: تلاش می‌کنیم که عراق راه‌مکان دیدار رقیبان، فضای صلح و گفت‌وگوهای منطقه‌ای تبدیل کنیم. ما هر فرصتی برای ایجاد ثبات در منطقه حمایت می‌کنیم. الکاظمی در بخشی از این مصاحبه گفت: ایرانی‌ها ثابت کردند که واقع‌گرا هستند و تلاش می‌کنند که از دولت (عراق) حمایت کنند و همچنین تلاش می‌کنند که از تضعیف دولت توسط شبه‌نظامیان مملعت‌کنندوی همچنین جنایت‌های رژیم صهیونیستی علیه ملت فلسطین را محکوم کرد.

در پی حمله به کنسولگری ایران در کربلا؛ سفیر عراق به وزارت خارجه احضار شد

مهدی هنردوست، مدیر کل تشریفات وزارت امور خارجه ایران در پی حمله معتزین عراقی به سر کنسولگری این کشور در کربلا با احضار سفیر عراق، اقدام انجام‌شده علیه نمایندگی ایران در کربلا را محکوم کرد. به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی وزارت خارجه، وی در این ملاقات، خواستار حفظ تدابیر و تمهیدات امنیتی از سوی جهات ذیربط دولت عراق برای محافظت از اماکن دیپلماتیک ایران به موجب کنوانسیون ۱۹۶۳ وین شد. سفیر عراق نیز در این ملاقات گفت: دولت عراق به عنوان دولت پذیرنده در خصوص تضمین امنیت و ایمنی اماکن نمایندگی‌ها متعهد است.

وزیر کشور:

مصوبه انتخاباتی شورای نگهبان را اجرا می‌کنیم

عبدالضار حمدانی، فسخی، وزیر کشور با حضور در شورای نگهبان تأکید کرد: قطعاً وزارت کشور مصوبه اخیر شورای نگهبان را که ثبت‌نام‌های داوطلبان ریاست جمهوری را ساماندهی می‌کند، اجرا خواهد کرد. وی گفت: مادر وزارت کشور برای همکاری با شورای نگهبان، مدارکی که شورای نگهبان اعلام کرده از داوطلبان دریافت خواهیم کرد. البته صدا و سیما و رسانه‌ها باید کمک کنند که موارد این مدارک به داوطلبان منتقل شود تا داوطلبان این مدارک را همراه خود داشته باشند البته معاونت حقوقی ریاست جمهوری هم در حال بررسی موضوع است ولی قطعاً با شورای نگهبان همکاری خواهیم کرد.

معاون اول رئیس‌جمهور در جبهه اصلاحات ایران حاضر شد:

افزایش احتمال کاندیداتوری جهانگیری

اسحاق جهانگیری، کاندیدای احتمالی انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ برای ارائه برنامه پیشنهادی خود در جبهه اصلاحات ایران حاضر شد. حسن رسولی، عضو حقیقی جبهه اصلاحات ایران در این باره گفت: ایشان در جلسه مجمع حضور داشتند، ولی وقت نشد که برنامه انتخاباتی خود را ارائه بدهند. به نظر می‌رسد با حضور جهانگیری در جلسه ارائه برنامه به جبهه اصلاحات ایران احتمال کاندیداتوری او را در انتخابات افزایش یافته و گویا او مجدداً برای ارائه برنامه در نشست جبهه اصلاحات حضور یابد.

رضایی:

دست گذاشتن ظریف روی قرآن را تکذیب می‌کنم

ابراهیم رضایی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در گفت‌وگو با رسانه‌ها درباره شایعاتی مبنی بر اینکه ظریف در کمیسیون امنیت ملی دست روی قرآن گذاشته و گفته که در انتخابات کاندیدای نامی شود، گفت: به هیچ وجه چنین چیزی نبوده است و کاملاً آن را تکذیب می‌کنم. وی اظهار کرد: آقای ظریف توضیح داد که برایش حجت نشده که کاندیدای شود. همچنین این را هم بیان داشت که هیچ‌گاه خطی باطل طلب نبوده؛ حتی گفت «به اصلاح طلبان بگویند دست از سرم بردارند. آن‌ها قبلاً هم سراغ من آمده بودند. هشت سال پیش هم آمدند و به آنها گفتم که یک نفر دیگر را پیدا کنید.»

کر باسچی مطرح کرد:

۵ گزینه حزب کارگزاران برای انتخابات ریاست جمهوری

به گزارش تسنیم، غلامرضا کر باسچی، دبیر کل حزب کارگزاران سازندگی در گفت‌وگویی از آقایان ظریف، محسن هاشمی، جهانگیری، پزشکیان و شریعتمداری به عنوان کاندیدای مدنظر این حزب یاد کرد که به جبهه اصلاحات نیز معرفی شده‌اند. وی بابیان اینکه اعلام آمادگی این افراد برای حزب کاملاً مشخص نیست، گفت: غیر از آقای پزشکیان هنوز هیچ‌کدام از این افراد به طور رسمی اعلام حضور در انتخابات نکرده‌اند.

شخصی زاویه جدی با آنچه که با وین در جریان است، دارد.

وی همچنین در این نشست در مورد انتشار برخی اخبار از مذاکرات وین به نقل از منابع آگاه گفت: ماسد وزارت خارجه هیچ منبع آگاهی نداریم. مواضع ماصریح است.

کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس مبنی بر اینکه اظهارات اخیر ظریف

در قایل صوتی منتشر شده باعث شده که چین و روسیه در مذاکرات وین پشت ایران را خالی کنند، تأکید کرد: آقای ذوالنوری اظهار نظرهای شخصی خود را مطرح کردند و این نظرات

آمریکالغو بخش عمده‌ای از تحریم‌ها را پذیرفته است

در این خصوص افزود: مسیر بسیار قابل توجهی در راستای تفاهم و توافق بر داشته شده است و از نظر ما آنچه که باقی مانده می‌تواند سخت و سهل باشد. سخنگوی وزارت خارجه تصریح کرد: در حوزه رفع تحریم‌های هسته‌ای اختلافاتی داریم که با اتخاذ این تصمیم سیاسی در واشنگتن بسیاری از آنها قابل حل است. وی توضیح داد: سخت خواهد بود اگر آمریکا تصمیم سیاسی خود را در واشنگتن نگیرد و سهل خواهد بود اگر آمریکا یک بار برای همیشه تصمیم خود را بگیرد و از سیاست شکست‌خورده ترامپ فاصله بگیرد.

اظهار نظرهای ذوالنوری با مذاکرات وین، زاویه جدی دارد

این دیپلمات ارشد کشورمان همچنین در مورد اظهارات مجتبی ذوالنوری، رئیس

هستیم. این مقام وزارت خارجه تأکید کرد که گزارش مذاکرات هر روز در تهران بررسی می‌شود و هر روز مواضع به اطلاع تیم مذاکره‌کننده می‌رسد و آنها کارها را پیگیری می‌کنند.

مشکل اصلی در مذاکرات وین

وی در پاسخ به اینکه در حال حاضر مشکل اصلی در مذاکرات وین چیست و چه موضوعی مانع رسیدن به توافق است، گفت: تصمیمی باید در واشنگتن گرفته شود و آن این است که آیا آمریکایی‌ها می‌خواهند به برجام متعهد باشند یا اینکه میراث شوم ترامپ را حفظ کنند. این یک تصمیم سیاسی است که دولت بایدن در مورد آن باید تصمیم‌گیری کند؛ در حوزه فنی نیز گفت و گوها از سختی‌های خاص خودش برخوردار است.

نقوی حسینی:

رئیس‌عید فطر اعلام کاندیداتوری می‌کند

قوه قضائیه است و منسوب مقام معظم رهبری حتماً باید با هماهنگی یا به عرصه انتخابات بگذارد، حتماً این هماهنگی صورت گرفته که عزم برای ورود فراهم شده است.

او در پاسخ به این سوال که فکر می‌کنید با حضور ریئسی وضعیت کاندیداهای دیگر چگونه شود، بیان کرد: در جبهه نیروهای انقلابی با آمدن آقای رئیسی یک وحدت و اجماع شکل می‌گیرد و همه نامزدهایی که حداقل در فهرست نیروهای انقلابی و اصولگرایی و جبهه ولایت‌مدار حضور دارند به کمک آقای رئیسی خواهند آمد حالا کمک صرفاً به معنای انصاف نیست، ممکن است کمک به این شکل باشد که نامزدها کنار او باشند.

این نماینده مجلس دهم توضیح داد که در مناظره‌ها و

نماینده پیشین مجلس و یک فعال سیاسی اصولگرا گفت: رئیسی عزم خود را برای ورود به عرصه انتخابات جزم کرده و احتمالاً به جهت سیادت تشنان در روز عید فطر اعلام کاندیداتوری می‌کنند و روز جمعه هم که روز بزرگی است برای ثبت نام به محل وزارت کشور تشریف می‌آورند.

به گزارش برنا، حسین نقوی حسینی در پاسخ به اینکه یعنی او اذن رهبری را اخذ کرده است، اظهار کرد: وقتی که او اراده برای حضور در صحنه انتخابات را دارد به این معنا است که مقدماتش را فراهم کرده است. مقام معظم رهبری همیشه در گفتگو با داوطلبان فرمودند نغیا و اثبات در زمینه ورود داوطلبین به عرصه انتخابات اظهار نظری نمی‌کنند و همه چیز را به عهده خود فرد گذاشته‌اند، ولی چون او رئیس

گفتگوها و تبیین مواضع لازم است که افرادی کنار نامزد اصلی باشند و بخشی از این تبیین‌ها و گفتگوها را آن‌ها انجام دهند تا دولت انقلابی شکل بگیرد.

نیکزاد و جلیلی در انتخابات کنار رئیسی خواهند بود

او مطرح کرد: نیکزاد و جلیلی از چهره‌های هستند که در انتخابات در کنار آقای رئیسی خواهند بود و به او کمک